

POTRZEBY I PROBLEMY MIESZKAŃCÓW REGIONU PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

Joanna Łapińska, Arkadiusz Smyk, Ewa Komar

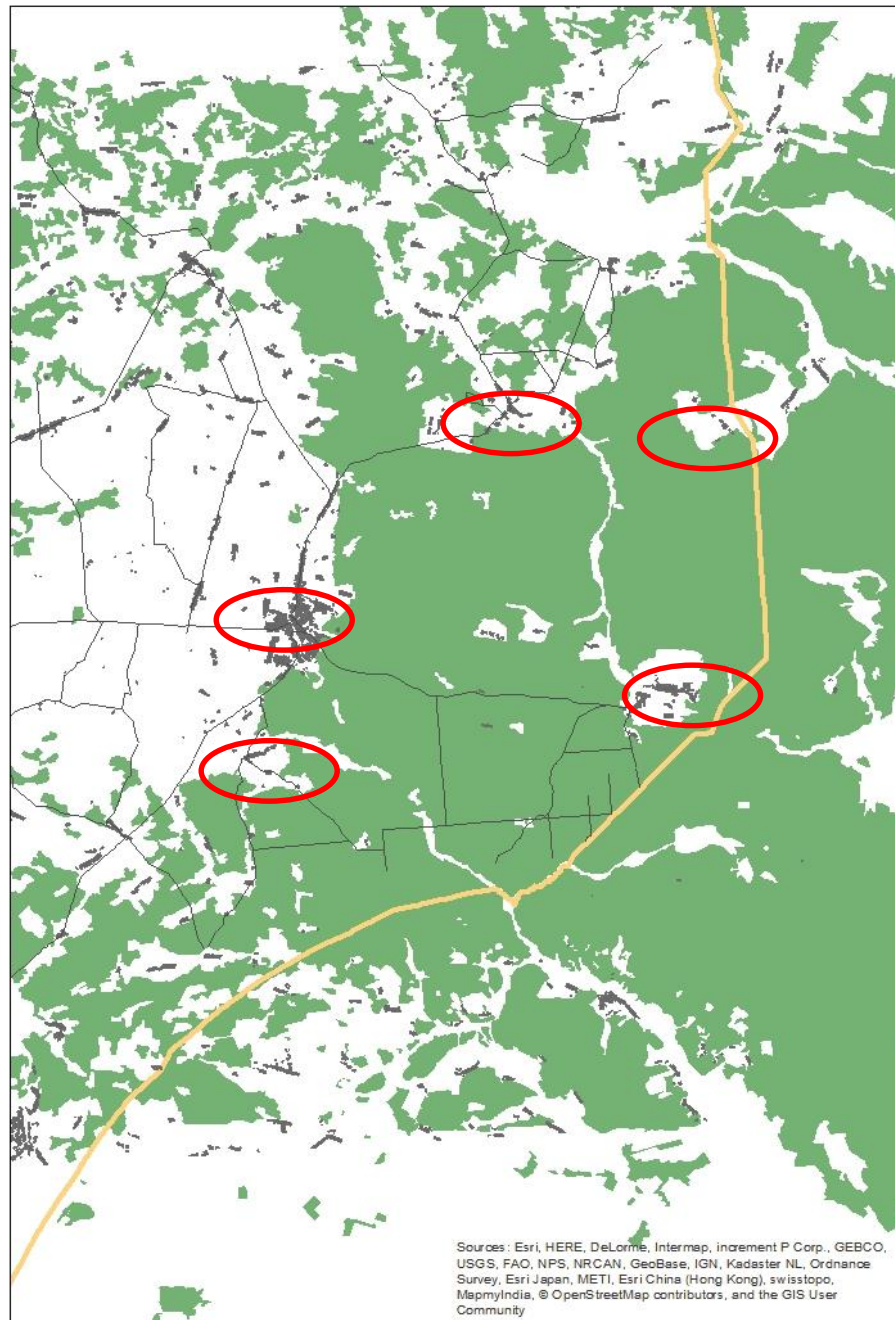
Nieformalna grupa Lokalsi przeciwko wycince Puszczy Białowieskiej

21 marca 2017, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
„Potrzeby Natury – Czy Puszcza Białowieska wymaga ingerencji człowieka?”

LOKALSI

Kim są, co robią?

- Nieformalna grupa zawiązana w 2015 w reakcji na aneks do PUL dla Nadleśnictwa Białowieża
- Grupa skupia mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej, w różnym wieku, różnych profesji i o różnym wykształceniu
- Grupa głośno i jednoznacznie wyraża dezaprobatę dla zwiększonego pozyskania drewna z Puszczy Białowieskiej, rozpoczętego z końcem 2015 roku
- Celem działania grupy jest zwiększanie świadomości społeczności lokalnej na temat znaczenia Puszczy Białowieskiej, benefitów wynikających z jej ochrony oraz szukanie rozwiązania trwającego konfliktu przy zabezpieczeniu interesów mieszkańców regionu
- Na początku 2016 roku grupa wystosowała petycję do Premier Szydło (przekazaną Ministrowi Środowiska), w której prosiliśmy o zatrzymanie procesu dewastacji Puszczy. Pomimo niesprzyjającej atmosfery, petycję w ciągu tygodnia podpisało około 400 osób. Petycja pozostała bez odpowiedzi.

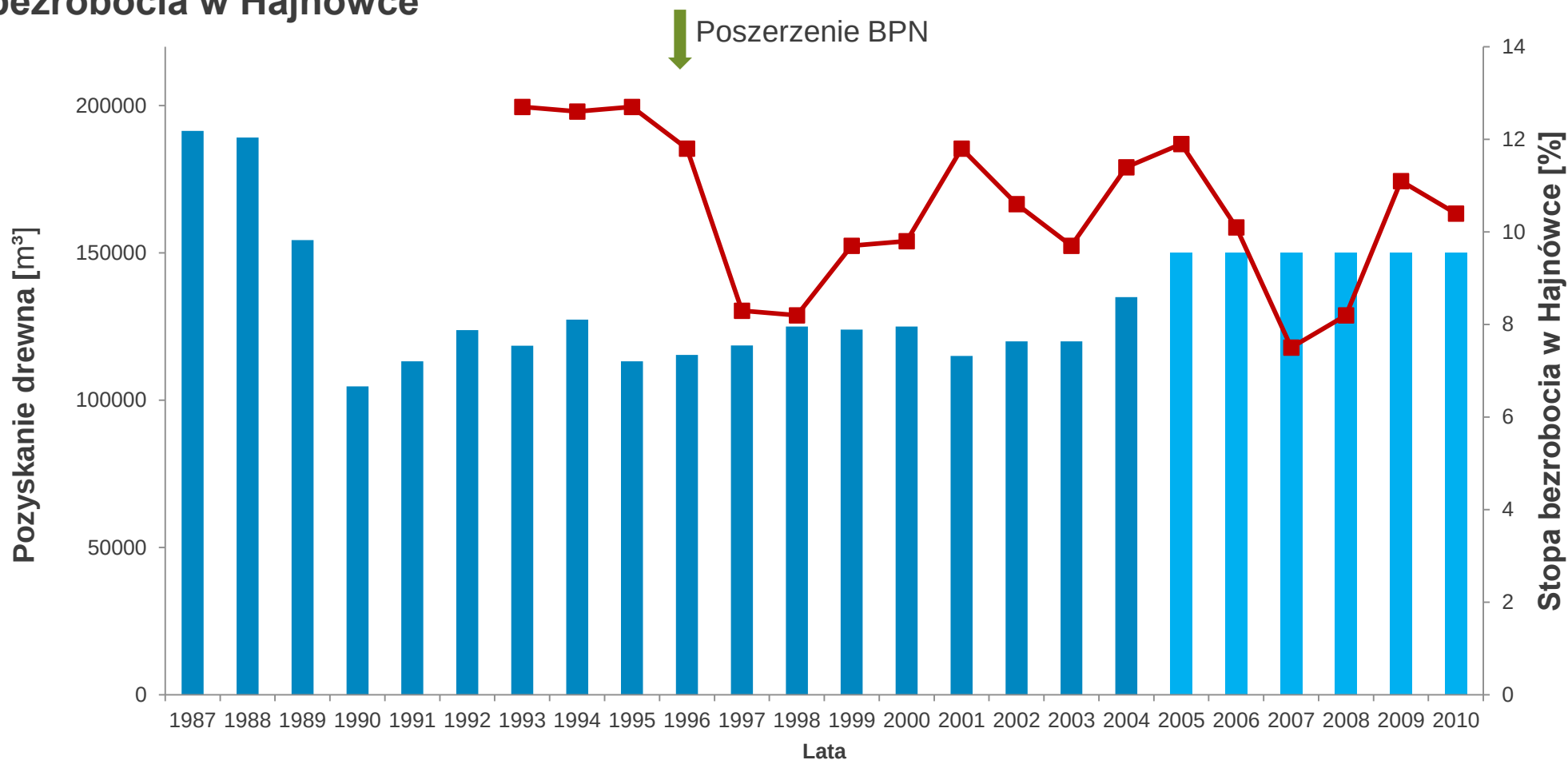

Hajnówka, 1936

POZYSKANIE DREWNA

Pozyskanie surowca drzewnego w nadleśnictwach Puszczy Białowieskiej oraz stopa bezrobocia w Hajnówce

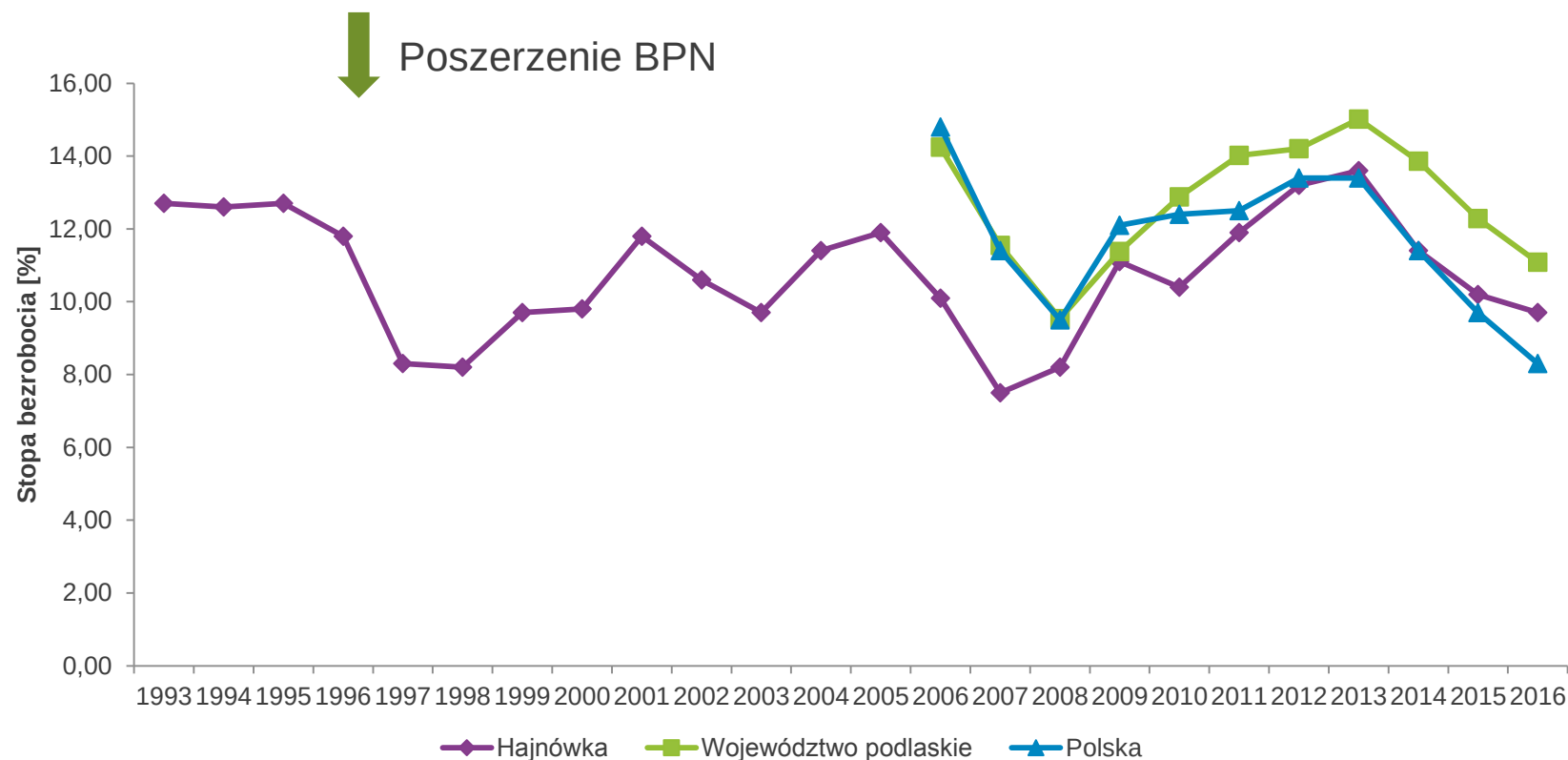
■ Pozyskanie surowca drzewnego (planowane) ■ Pozyskanie surowca drzewnego (wykonane)

■ Stopa bezrobocia

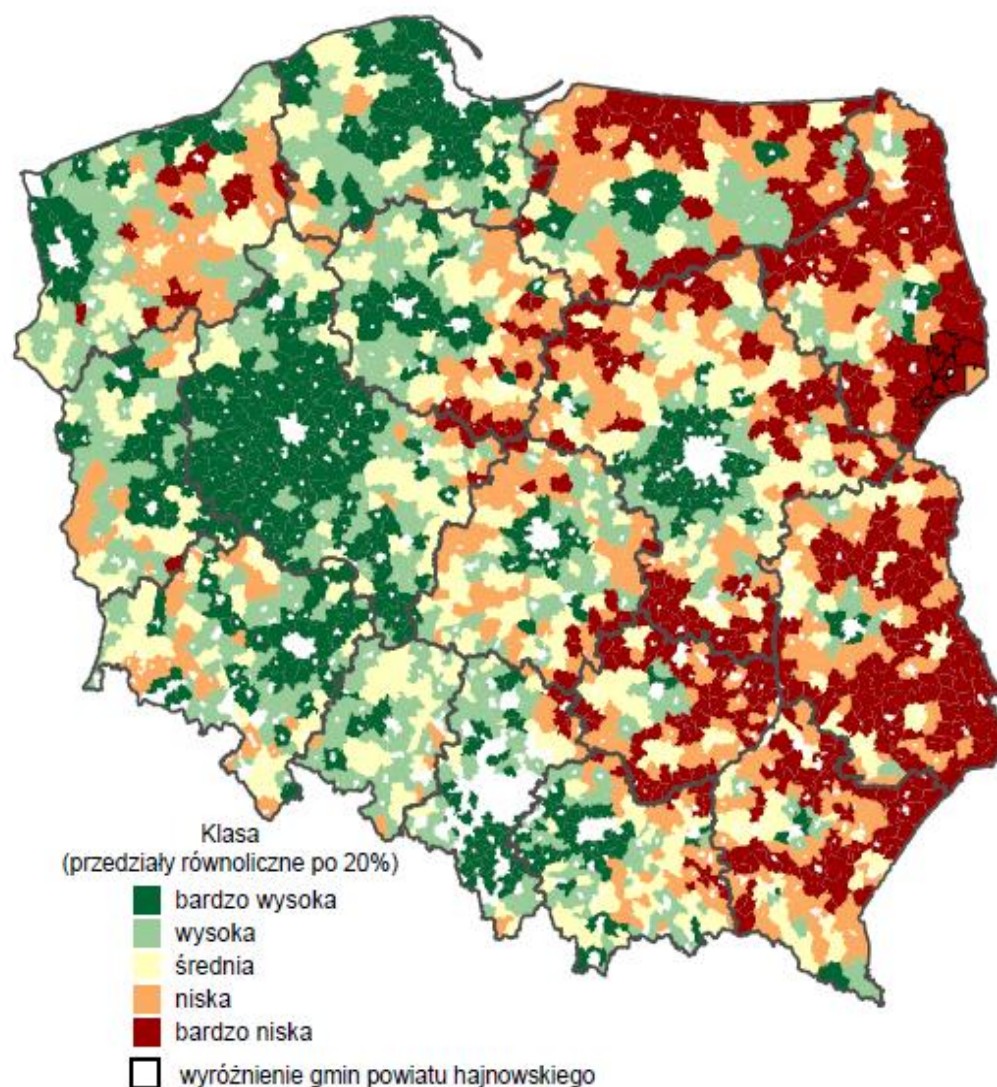
[Wesołowski 2005, dane PUP Hajnówka]

PRACA W REGIONIE

Stopa bezrobocia w Hajnówce na tle całego województwa podlaskiego i Polski

[dane PUP Hajnówka, GUS]

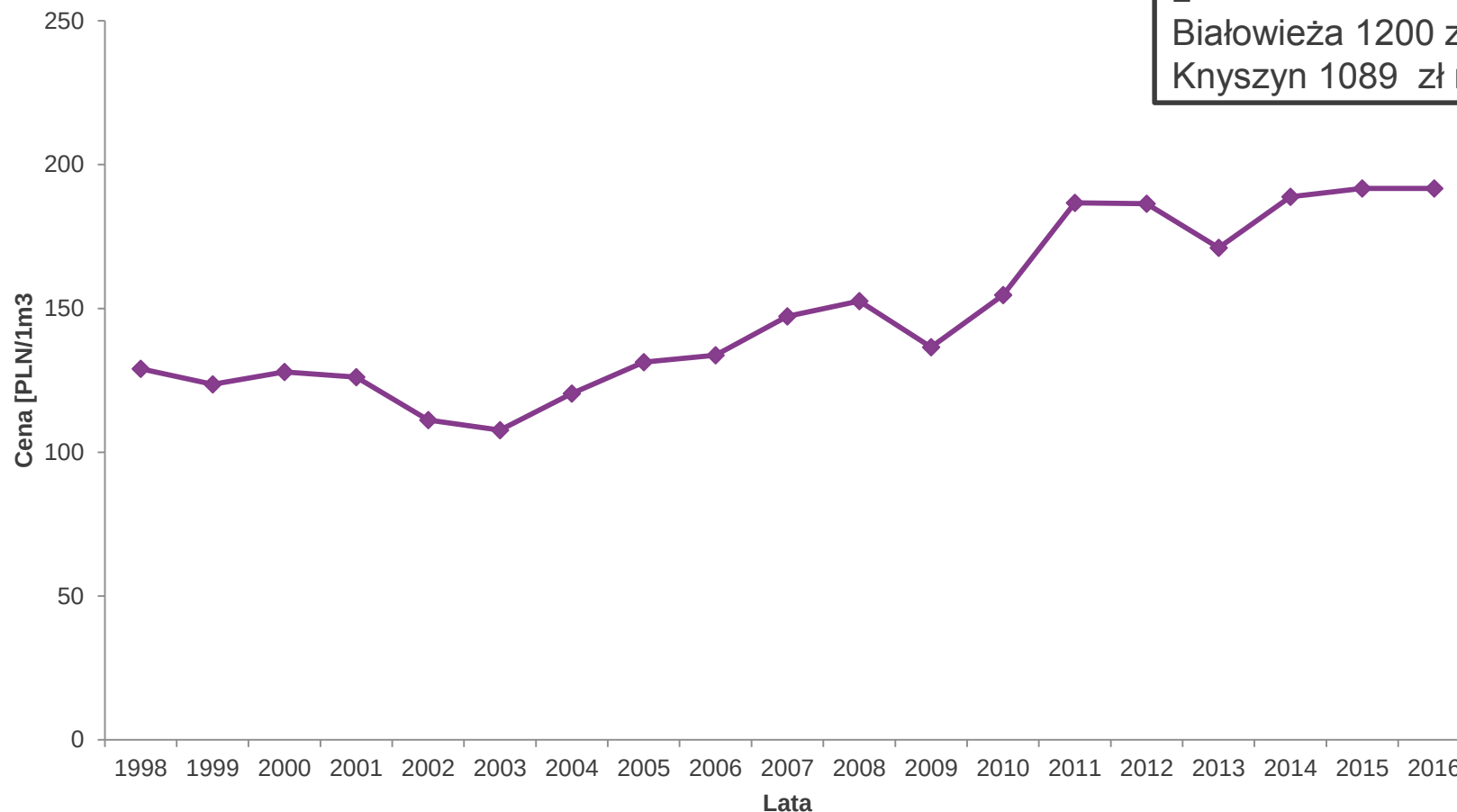

Mapa 1.1. Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich w Polsce

Źródło: opracowanie M. Stanny na podstawie wyników grantu Nr N N114 207634

CENA DREWNA

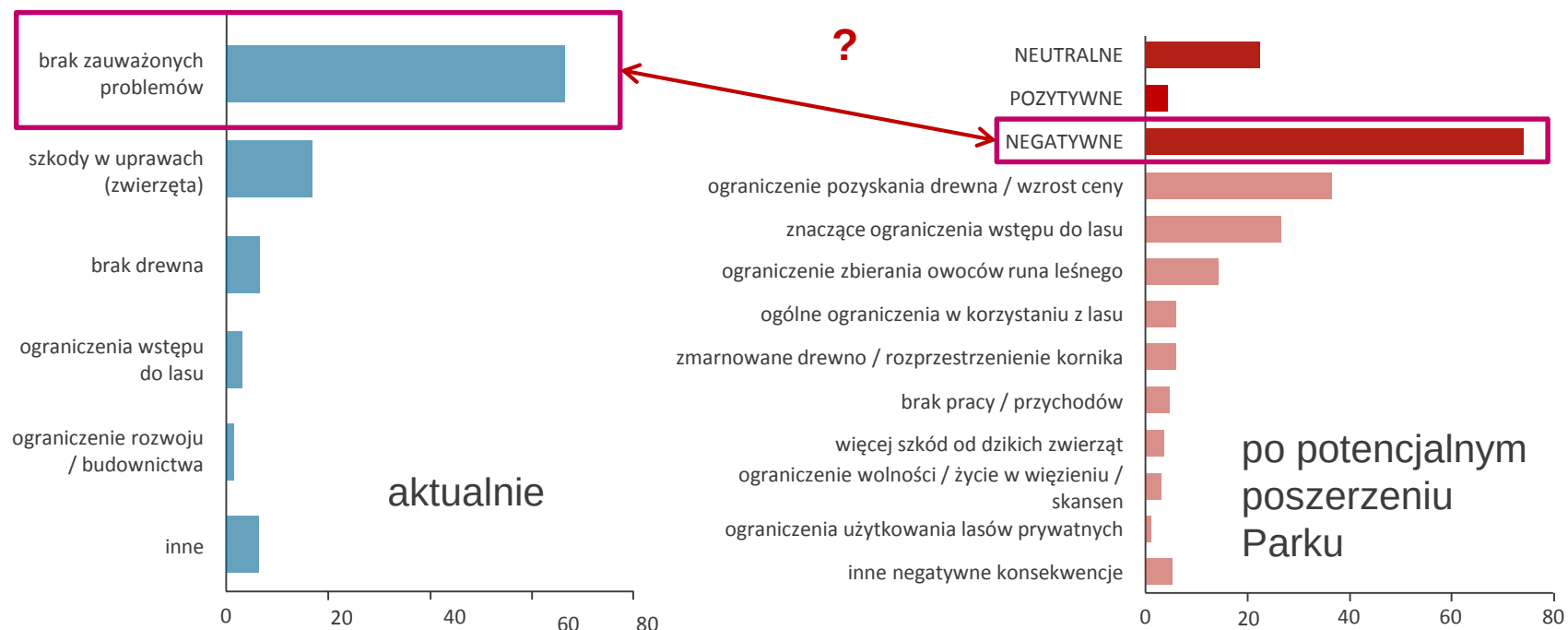
Średnia cena sprzedaży drewna uzyskana przez nadleśnictwa

Cennik detaliczny
dąb WB0, klasa wymiarowa
2
Białowieża 1200 zł netto
Knyszyn 1089 zł netto

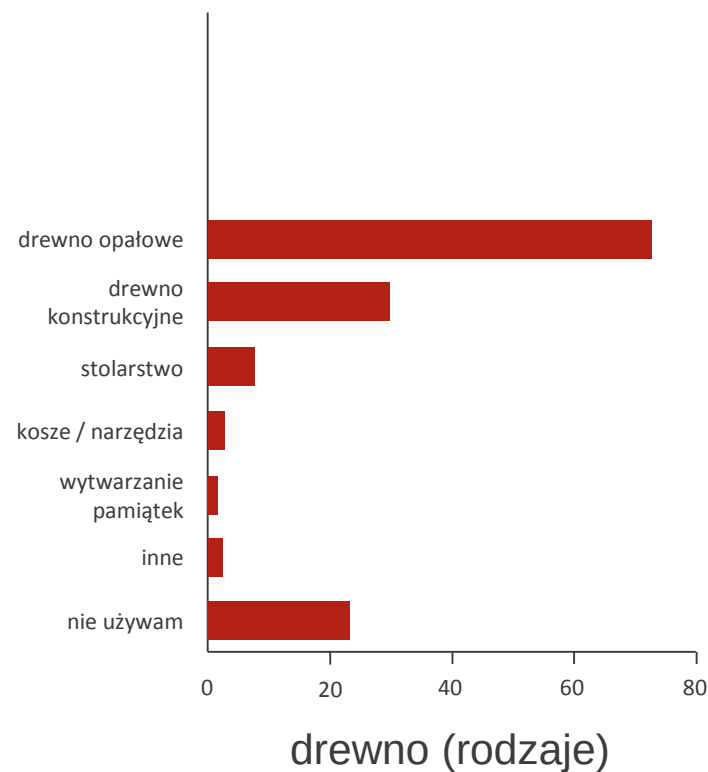
MIESZKAŃCY PUSZCZY

Potencjalne problemy po poszerzeniu Parku

[Niedziałkowski i in. 2014]

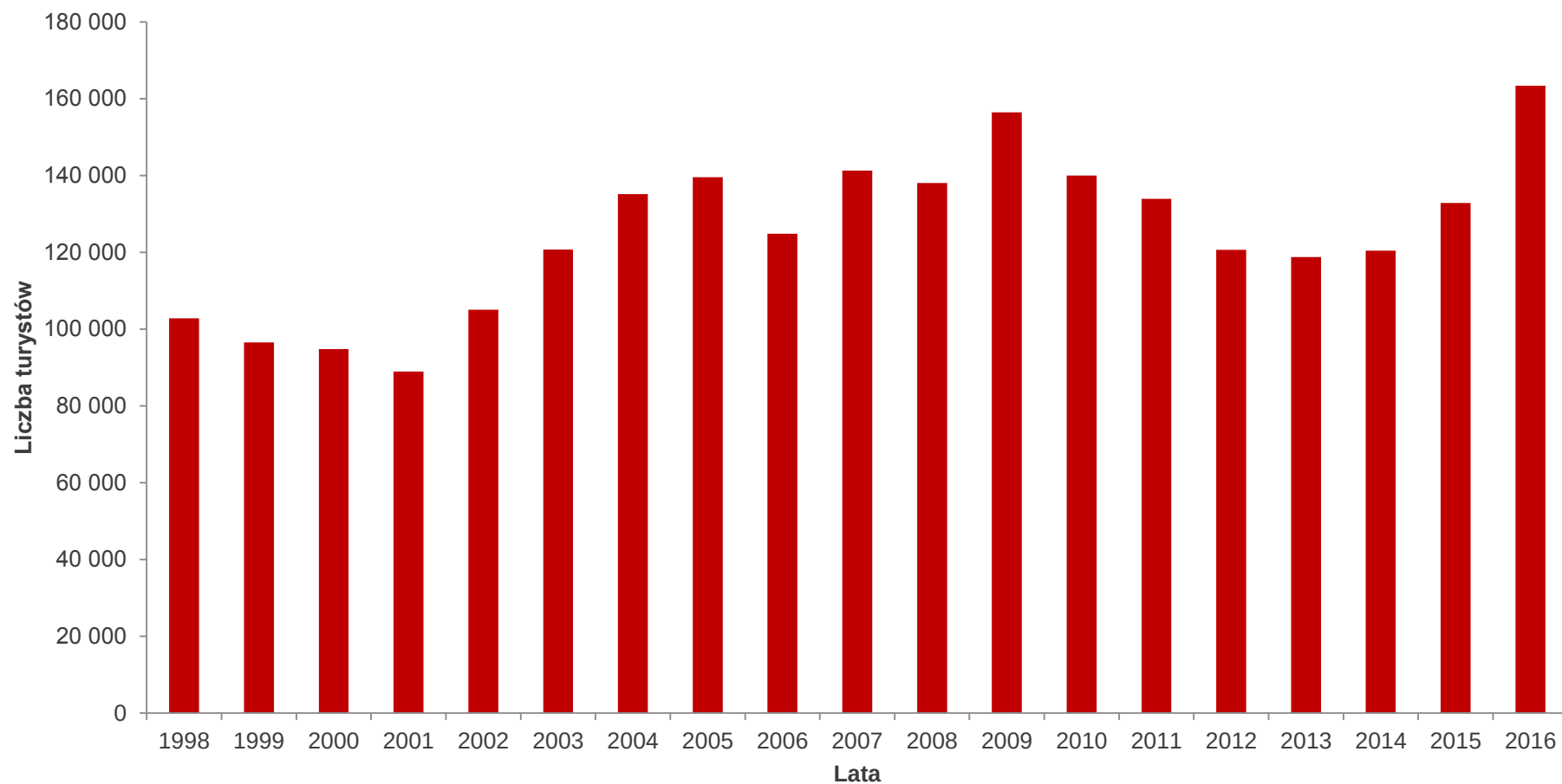
MIESZKAŃCY – WYKORZYSTANIE PUSZCZY

[Niedziałkowski i in. 2014]

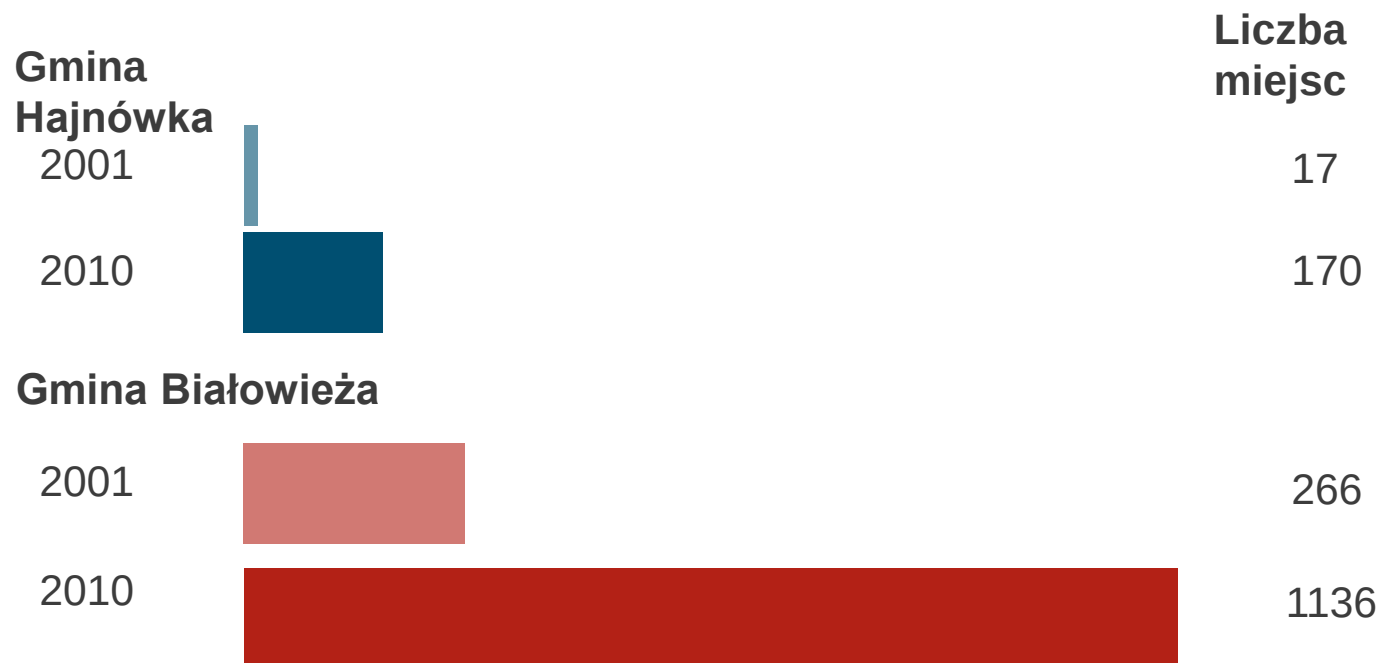
ROZWÓJ TURYSTYKI

Liczba turystów odwiedzających Rezerwat Pokazowy Żubrów w latach 1998-2016

ROZWÓJ TURYSTYKI

Rozwój bazy noclegowej w gminach puszczańskich w okresie 2001 – 2010
mierzony liczbą miejsc noclegowych w agroturystykach

[Ławreszuk i in. 2011]

REGIONALNE STRATEGIE ROZWOJU

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020

UCHWAŁA NR XVI/87/16 RADY GMINY BIAŁOWIEŻA

z dnia 16 marca 2016 r.

- Województwo *ma być "zielone"*, rozwój w oparciu o ekologiczne specjalizacje
- *Zachowanie wysokiej jakości zasobów przyrodniczych, wzmocnienie i efektywne wykorzystanie marki regionu Puszczy Białowieskiej, zwiększenie atrakcyjności turystycznej z uwzględnieniem dywersyfikacji ruchu turystycznego*
- *zwiększenie atrakcyjności gminy jako miejsca pracy i zamieszkania; zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i aktywności gospodarczej mieszkańców; rozwój turystyki; ochrona środowiska i różnorodności biologicznej gminy*
- *Hajnówka zielona – inwestycje ekologiczne i rozwój usług/produktów związanych z Puszczą – turystyka, żywność.*

KALENDARIUM WYDARZEŃ

Najważniejsze wydarzenia dla społeczności i Puszczy

- przełom lat 80/90-tych – początek upadku i przekształceń przemysłu opartego o przetwórstwo drewna w regionie
- 1996 – powiększenie parku narodowego (o ponad 100%)
- 1996 – porozumienie Ministerstwo Środowiska i gmin lokalnych w sprawie preferencyjnych zasad sprzedaży drewna (porozumienie martwe do dziś, gdyż Ministerstwo Środowiska nie wpłynęło na Lasy Państwowe w kwestii zmian procedur, BRAK AKTÓW WYKONAWCZYCH)
- 1998 – „Kontrakt dla Puszczy” (minister Szyszko) gwarantujący fundusze samorządom w zamian za objęcie całej Puszczy parkiem narodowym – szybko zawieszony
- 2010 – obietnica ponad 100 mln za zgodę na niewielkie powiększenie parku; odrzucone przez gminy puszczańskie
- 2011 – Ministerstwo Środowiska ogranicza limity pozyskania drewna
- 2013 – LP znacząco podnoszą cenę drewna, w tym drewna opałowego (w całej Polsce, ceny jak dotąd nie spadły)
- 2016 – ponowne zwiększenie pozyskania drewna, umotywowane gradacją kornika –
- 2016 – ostrzeżenia UNESCO i Komisji Europejskiej

BIBLIOGRAFIA

- Rezerwat biosfery Puszczy Białowieskiej a jego mieszkańcy – diagnoza współdziałania [Adamczyk 1994]
- Konflikt o Puszcę. Raport z badań nad konfliktem społecznym o poszerzenie Białowieskiego Parku Narodowego [Gliński 2002]
- Rozwój bazy noclegowej i ruchu turystycznego na obszarze Puszczy Białowieskiej w latach 1997-2010 [Ławreszuk i in. 2011]
- Why is it difficult to enlarge a protected area? [Niedziałkowski i in. 2014]
- Tworzenie i realizacja Planów Urządzania Lasu na terenie Puszczy Białowieskiej [NIK 2014]
- Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu hajnowskiego na lata 2015 – 2020 [2014]
- Plan rozwoju lokalnego gminy Białowieża na lata 2016-2022 [2016]
- Preferencyjny dostęp do drewna z Puszczy Białowieskiej dla lokalnych społeczności [Juchnik]
- Virtual Conservation: How the European Union Is Turning a Blind Eye to Its Vanishing Primeval Forest [Wesołowski 2005]
- Dane Głównego Urzędu Statystycznego
- Dane Powiatowego Urzędu Pracy Hajnówka

PODSUMOWANIE

Co można/należy zrobić dla Puszczy i społeczności lokalnej?

- natychmiastowe zatrzymanie merytorycznie nieuzasadnionej oraz nieodwracalnej ingerencji Lasów Państwowych w lasy Puszczy Białowieskiej – ryzyko kar z UNESCO i Komisji Europejskiej (może to znacząco obniżyć wartość turystyczną Puszczy Białowieskiej)
- rozpoczęcie PRAWDZIWEGO dialogu na temat przyszłości Puszczy Białowieskiej – powinny być reprezentowane wszystkie podmioty – mieszkańcy, leśnicy, naukowcy, ekolodzy, strona rządowa
- edukacja społeczności lokalnej mająca na celu demitologizację ochrony Puszczy Białowieskiej